SCRÚDUIMHIR ☞

Iomlán na Marcanna

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2010

GAEILGE – GNÁTHLEIBHÉAL

(240 marc)

DÉARDAOIN, 10 MEITHEAMH – MAIDIN, 9.30 go dtí 11.30

STAMPA AN IONAID

DON SCRÚDAITHEOIR	
1. Móriomlán na n-iomlán bun leathanaigh.	
Nóta: ☞ Ní mór don mharc ag **1** thuas a bheith mar an gcéanna leis an **IOMLÁN** sa ghreille ar dheis.	

ROINN I - CLUASTUISCINT

	CUID A		CUID B		CUID C	
Ceist	1	2	1	2	1	2
Marc						

☞

DON SCRÚDAITHEOIR		
ROINN	**CEIST**	**MARC**
II	**1**	
	2	
	3	
III	**4**	
	5	
	6	
IOMLÁN ☞		
CLUASTUISCINT ☞		
MÓRIOMLÁN ☞		
GRÁD ☞		

THALL ⟶

ROINN I – CLUASTUISCINT (40 marc)

N. B. Bíodh na freagraí i nGaeilge ach amháin nuair nach gá sin.

CUID A

Cloisfidh tú giota cainte ó bheirt daoine óga sa chuid seo. Cloisfidh tú gach giota díobh **faoi dhó**.
Éist go cúramach leo agus líon isteach an t-eolas atá á lorg sna greillí ag **1** agus **2** thíos.

1. **An Chéad Chainteoir**

Ainm	Nuala Ní Fhlatharta
Cad as do Nuala?	
Ainmnigh ábhar **amháin** a thaitníonn léi.	
Cén t-ábhar nach maith léi?	

2. **An Dara Cainteoir**

Ainm	Aindréas Ó Colla
Cár rugadh Aindréas?	
Cén tslí bheatha atá ag a thuismitheoirí?	
Cén aois a bhí sé nuair a tháinig sé go hÉirinn?	

CUID B

Cloisfidh tú fógra agus píosa nuachta sa chuid seo. Cloisfidh tú gach ceann díobh **faoi dhó**.
Éist go cúramach leo. Beidh sos tar éis gach ceann a chloisfidh tú chun seans a thabhairt duit na ceisteanna a ghabhann le gach ceann acu a fhreagairt.

1. **Fógra**

(a)

(b)

(c)

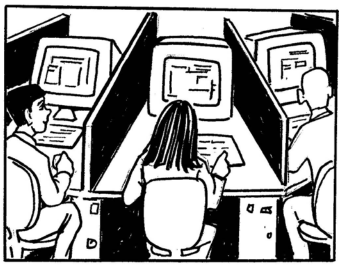

(d)

(a) Cén pictiúr a théann leis an bhfógra seo? ☐

(b) Cé mhéad a chosnaíonn síntiús bliana? ☐

(a) céad euro

(b) seasca euro

(c) daichead euro

(d) ochtó euro

2. **Píosa Nuachta**

(a)

(b)

(c)

(d)

(a) Cén pictiúr a théann leis an bpíosa seo? ☐

(b) Cén duine a bheidh i láthair? ☐

(a) Christy Moore

(b) Sharon Shannon

(c) Enya

(d) Eoin Duignan

THALL ⟶

CUID C

Cloisfidh tú **dhá** chomhrá sa chuid seo. Cloisfidh tú gach comhrá díobh **faoi dhó**.
Cloisfidh tú an comhrá ó thosach deireadh an chéad uair. Ansin cloisfidh tú é ina **dhá** mhír an dara huair.
Beidh sos tar éis gach míre díobh chun seans a thabhairt duit an cheist a bhaineann leis an mír sin a fhreagairt.

1. **Comhrá a hAon**

An Chéad Mhír

(a) (b) (c) (d)

(a) Cá mbeidh Brian agus Siún ag dul oíche amárach? ☐

An Dara Mír

(b) Cén t-am a thosóidh an seó?

(a) a sé a chlog

(b) a seacht a chlog ☐

(c) a hocht a chlog

(d) a naoi a chlog

2. **Comhrá a Dó**

An Chéad Mhír

(a) (b) (c) (d)

(a) Cá raibh Bríd agus Máire? ☐

An Dara Mír

(b) Cé leis a rachaidh Bríd go dtí na *Debs?*

(a) léi féin

(b) le Jack ☐

(c) le Liam

(d) lena deirfiúr

ROINN II – LÉAMHTHUISCINT (120 marc)

FREAGAIR GACH CEIST.
N.B. Ní mór na freagraí ar na ceisteanna sa Roinn seo a scríobh sna spásanna cuí ar an gceistpháipéar seo.

CEIST 1. Meaitseáil na pictiúir agus na fógraí/comharthaí sna boscaí thíos agus scríobh na litreacha is fearr a fhreagraíonn do na huimhreacha, dar leat, sna spásanna cuí ar an ngreille. **(30 marc)**

1 **Seó Faisin Anocht**
Óstán na Mara
8 p.m. – 11 p.m.

2 **Rugbaí**
Éire v Sasana
Ticéid ar fáil

3 **Aire**
Tharla crith talún anseo

4 **Banna Ceoil na Scoile**
Halla na Scoile
Bí ann – Satharn 8 p.m.

5 **Comórtas Snámha**
Fáilte roimh chách
Linn snámha an bhaile

6 **TG4 – An Aimsir**
Beidh sé fliuch agus stoirmiúil amárach

7 **Siopa Leabhar**
Leabhair nua agus athláimhe ar fáil

8 **Idirlíon**
Suíomh nua do dhéagóirí

9 **Feoil den scoth**
ar díol anseo

10 **Taispeántas Bád**
Cumann Ríoga
Bhaile Átha Cliath
6 – 8 Samhain

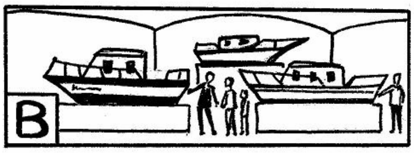

Uimhir	Litir
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

Don Scrúdaitheoir Iomlán reatha→	

CEIST 2. Freagair do rogha **dhá** cheann de (a), (b), (c). **(30 marc)**

(a) Léigh an **fógra** seo a leanas agus freagair na ceisteanna a ghabhann leis. **(15 mharc)**

Gailearaí Náisiúnta na hÉireann

Oscailte gach lá

Saothair ealaíne

- Pictiúir ealaíne na hÉireann
- Pictiúir cháiliúla ealaíne na hEorpa
- Bailiúchán dealbhóireachta

Imeachtaí do gach aois

- Cúrsaí ealaíne
- Cainteanna agus ceardlanna

Fáilte roimh chuairteoirí atá faoi mhíchumas

Ar fáil dóibh

- Ardaitheoir chuig gach leibhéal
- Cathaoireacha rotha
- Áiseanna páirceála

Turais phoiblí saor in aisce

- Dé Sathairn: 3.00 p.m.

Teagmháil

Fón: 6615133 nó r-phost: info@ngi.ie

(i) Cathain a bhíonn an Gailearaí Náisiúnta oscailte?

____

(ii) Luaigh rud **amháin** a bhíonn ar siúl do gach aois.

____

(iii) Ainmnigh rud **amháin** atá ar fáil do chuairteoirí atá faoi mhíchumas.

____

Don Scrúdaitheoir Iomlán reatha→	+	=	

(b) Léigh an **fógra** seo a leanas agus freagair na ceisteanna a ghabhann leis. **(15 mharc)**

BORD GÁIS – FÓGRA SÁBHÁILTEACHTA

Má fhaigheann tú boladh gáis

Sa bhaile

Seiceáil gach fearas gáis – cócaireán, tine

Oscail fuinneoga agus doirse

Cuir as na fearais gáis go léir

Múch an gás ag an méadar má bhíonn boladh gáis fós ann

Ná hÚsáid

Lasair gan chosaint

An fón in aice le gás atá ag éalú

Aon uirlis leictreach

Teagmháil

Bord Gáis – 1850 20 50 50

Bí cúramach agus ar d'aire i gcónaí

(i) Cad a osclaíonn tú má fhaigheann tú boladh gáis sa bhaile?

(ii) Luaigh rud **amháin** nach n-úsáideann tú.

(iii) Conas is féidir teagmháil a dhéanamh le Bord Gáis?

(c) Léigh an **fógra** seo a leanas agus freagair na ceisteanna a ghabhann leis. **(15 mharc)**

DEILF-FHAIRE

Béal na Sionainne – Áit chónaithe na ndeilfeanna

Turas Báid

Feicfidh tú
- Deilfeanna áille
- Éanlaith mhara
- Rónta
- Gabhair fhiáine ar na haillte

Cloisfidh tú
- Fuaimeanna na ndeilfeanna
- Ceol na n-éan
- Glór na farraige

Eolas faoin turas

- Bád compordach, sábháilte
- Fad an turais – 2 uair an chloig
- Páistí – faoi bhun trí bliana €6
- Páistí 4 – 15 €12
- Daoine fásta €24

Teagmháil

Fón: 065 9058156 **nó** ag www.deilf-fhaire.ie

(i) Cá bhfuil áit chónaithe na ndeilfeanna?

____

(ii) Luaigh **dhá** rud a fheicfidh tú.

____

(iii) Cad a chosnaíonn an turas báid do dhaoine fásta?

____

CEIST 3. Freagair (a) *agus* (b) anseo. **(60 marc)**

(a) Léigh an **sliocht** seo a leanas agus freagair na ceisteanna a ghabhann leis. **(30 marc)**

Miley Cyrus/Hannah Montana

1. Tá eolas ag beagnach gach déagóir ar Miley Cyrus de bharr na sraithe teilifíse *Hannah Montana.* Rugadh í ar an 23 Samhain 1992 in Nashville, Tennessee.

2. Bhí áthas ar aos óg na tíre seo nuair a tháinig Miley Cyrus go Baile Átha Cliath i mí na Nollag. Bhí dhá cheolchoirm aici in O2 Bhaile Átha Cliath. Bhuail sí lena lucht leanúna nuair a chuaigh sí amach ag siopadóireacht. Labhair sí le Ryan Tubridy ar an *Late Late Show.*

3. Léirigh Miley Cyrus suim san aisteoireacht agus í an-óg. Thug a tuismitheoirí gach cabhair di. Thosaigh sí le rólanna beaga ach níorbh fhada gur bhain sí clú agus cáil amach leis an bpríomhról sa tsraith teilifíse *Hannah Montana* in 2006.

4. Sa tsraith teilifíse seo is gnáthdhéagóir í Miley Cyrus. Miley Stewart an t-ainm atá uirthi sa chlár. Ach ní mar a shíltear a bhítear. Tá saol eile ag Miley Stewart. Is popréalta domhanda í freisin faoin ainm Hannah Montana. Níl a fhios ag aon duine faoi seo ach a hathair, a deartháir agus cúpla cara.

5. Tá trí albam curtha amach ag Miley Cyrus, *Meet Miley Cyrus*, *Breakout* agus *The Time of Our Lives.* Agus tá ag éirí go hiontach le *Hannah Montana: The Movie* atá sna pictiúrlanna i láthair na huaire.

6. Níl Miley Cyrus ach seacht mbliana déag d'aois. Tá sí ina réalta teilifíse, ina réalta scannán agus ina popréalta!

(i) Cén fáth a bhfuil eolas ag beagnach gach duine ar Miley Cyrus? (**Alt 1**)

____

(ii) Cé mhéad ceolchoirm a bhí ag Miley Cyrus i mBaile Átha Cliath? (**Alt 2**)

____

(iii) Conas a bhain Miley Cyrus clú agus cáil amach? (**Alt 3**)

____

(iv) Cén saol eile atá ag Miley Stewart? (**Alt 4**)

____

(v) Cad is ainm don scannán ina bhfuil páirt ag Miley Cyrus? (**Alt 5**)

____

Don Scrúdaitheoir Iomlán reatha→	+	=	

(b) Léigh an **sliocht** seo a leanas agus freagair na ceisteanna a ghabhann leis. **(30 marc)**

JOHN BOYNE – ÚDAR CÁILIÚIL

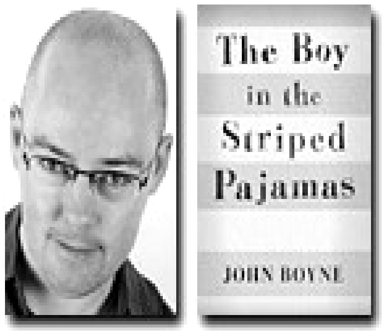

1. 'Scríobh mé an leabhar in dhá lá go leith. Is ar éigean a chodail mé.' Sin a dúirt John Boyne faoina leabhar cáiliúil, *The Boy in the Striped Pyjamas.* Thosaigh sé ag scríobh maidin Dé Céadaoin agus bhí sé críochnaithe ag am lóin Dé hAoine!

2. Taitníonn an leabhar go mór le daoine óga agus le daoine fásta. Tá níos mó ná cúig mhilliún cóip den leabhar seo díolta cheana féin. Tá sé ar fáil ina lán teangacha eile freisin. Rinneadh scannán de a bhuaigh an-chuid gradam.

3. Chaith John Boyne seachtain san ospidéal nuair a bhí sé deich mbliana d'aois. Thug a mháthair *The Magician's Nephew* le C.S. Lewis dó le léamh. Sular fhág sé an t-ospidéal bhí na leabhair go léir faoi Narnia léite aige!

4. Bhíodh sé i gcónaí ag scríobh nuair a bhí sé óg. Theastaigh uaidh a bheith ina scríbhneoir. Is breá leis anois a bheith ag caint le páistí scoile faoin leabhar *The Boy in the Striped Pyjamas,* agus faoin léitheoireacht agus faoin scríbhneoireacht.

5. Rugadh John Boyne i mBaile Átha Cliath i 1971. Rinne sé staidéar ar litríocht an Bhéarla i gColáiste na Tríonóide. Foilsíodh a chéad úrscéal, *The Thief of Time,* sa bhliain 2000. Tá seacht n-úrscéal agus seachtó gearrscéal scríofa aige go dtí seo.

(i) Cá fhad a thóg sé ar John Boyne an leabhar *The Boy in the Striped Pyjamas* a scríobh? (**Alt 1**)

(ii) Cé mhéad cóip den leabhar atá díolta? (**Alt 2**)

(iii) Cá fhad a chaith sé san ospidéal? (**Alt 3**)

(iv) Cad a bhíodh á dhéanamh aige nuair a bhí sé óg? (**Alt 4**)

(v) Cad a rinne sé i gColáiste na Tríonóide? (**Alt 5**)

ROINN III – SCRÍOBH NA TEANGA (80 marc)

FREAGAIR GACH CEIST.

CEIST 4. **(20 marc)**

Tá tú ar laethanta saoire i dtír eile. Scríobh **cárta poist** chuig do thuismitheoirí.

Luaigh na pointí seo a leanas ar an gcárta:

- rud amháin faoin turas go dtí an tír eile
- an aimsir
- rud amháin a thaitníonn leat faoin áit
- rud suimiúil a rinne tú
- cén lá a fhillfidh tú abhaile.

Scríobh an freagra sa bhosca anseo thíos.

CÁRTA POIST

Don Scrúdaitheoir Iomlán reatha→	+	=	

THALL →

CEIST 5. **(20 marc)**

Is tusa Pól sna pictiúir thíos. Faigheann tú cuireadh chuig cóisir. Ba mhaith leat a rá le do thuismitheoirí cá bhfuil tú ag dul ach níl aon duine sa bhaile. Cuir teachtaireacht ríomhphoist chuig d'athair ag míniú an scéil dó.

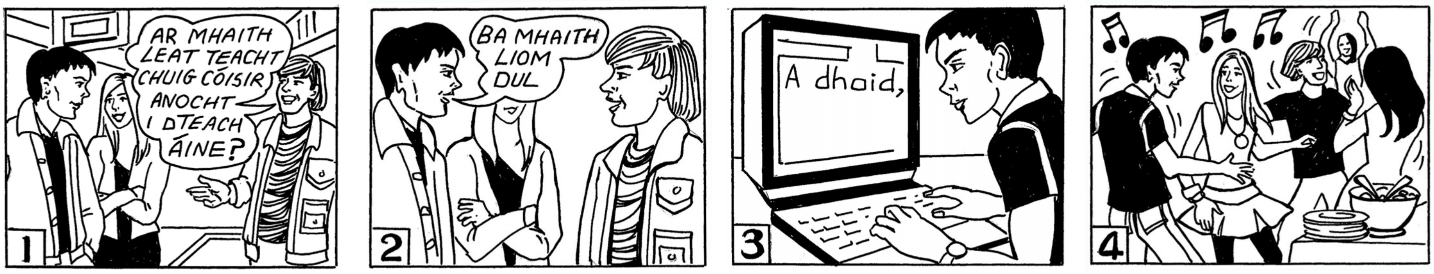

Pictiúr 1.	Pictiúr 2.	Pictiúr 3.	Pictiúr 4.
Cuireadh chuig cóisir	Glacadh leis an gcuireadh	Teachtaireacht ríomhphoist	Eolas faoin gcóisir

Luaigh sa **teachtaireacht**:

- cár bhuail tú le do chairde (Pictiúr 1)
- cad a tharla ansin (Pictiúr 2)
- cá bhfuil sibh imithe agus cad atá ar siúl agaibh (Pictiúr 4).

TEACHTAIREACHT RÍOMHPHOIST

A Dhaid,

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

Feicfidh mé thú go luath,

____

Don Scrúdaitheoir Iomlán reatha→	+	=	

Téigh ar aghaidh go dtí an chéad cheist eile ar Leathanach 14

CEIST 6. Freagair (a) Litir *nó* (b) Alt/Cuntas anseo. (40 marc)

Litir

Bhí tusa ag ceolchoirm Oasis i mBaile Shláine anuraidh. Scríobh litir chuig do chara.

oasis

20 Meitheamh 2009

Sa **litir** luaigh na pointí seo:

- conas a fuair tú na ticéid
- cé a bhí in éineacht leat ag an gceolchoirm
- an rud is mó a thaitin leat faoin gceolchoirm
- cad a rinne tú tar éis na ceolchoirme.

Scríobh an litir sa bhosca ar lch 15.

Don Scrúdaitheoir Iomlán reatha→	+	=	

Ceist 6 (a)

LITIR

N.B. Bíodh leagan amach cuí ar do litir, i.e. seoladh, dáta, beannú, agus críoch oiriúnach.

Seoladh: ____________________

____

____

Dáta: ____________________

Beannú: ____________________

Críoch: ____________________

THALL →

(b) **Alt/Cuntas** (**15 líne nó mar sin**).

Is tusa Áine nó Oisín, duine de na daoine óga atá sna pictiúir thíos. Scríobh síos an scéal atá léirithe sa tsraith pictiúr. Is tusa atá ag insint an scéil.

Scríobh an freagra sa bhosca ar lch 17.

Ceist 6 (b)

ALT /CUNTAS

Leathanach Bán

Leathanach Bán

Leathanach Bán